

UN MATÍ D'HIVERN AMB MARIA ASSUMPCIÓ RAVENTÓS

RESUM

Una trobada amb aquesta artista penedesenca a la seva casa pairal de Lavern, amb referències a la trajectòria creativa i personal de la veu més destacada de la plàstica de les darreres dècades a casa nostra.

ABSTRACT

A meeting with this artist from the Penedès area at his manor house in Lavern, with references to her creative and personal career as the most prominent example of plastic arts in our country during the last few decades.

Meitats de gener i no fa fred a la plana penedesenca. El sol, breu i poruc, es dibuixa entre una boira humida que, a mig matí, encara sembla poc disposada a desaparèixer quan arribem a Lavern, a la casa pairal de la Maria Assumpció Raventós, la qual ens surt a rebre ben d'estar per casa. La primera impressió és la d'un record de fa més de vint anys, quan preparàvem l'extraordinària exposició de tapissos de l'artista penedesenca que va esdevenir possible en els amplis espais de la capella de Sant Pelegrí del que llavors era tan sols el Museu de Vilafranca. D'aquella visita, ens n'havien quedat imatges disperses; una era la del desordre que encara ara regna per arreu, amb la familiaritat de la vida i, especialment, de la casa com a espai per a la creació artística; l'altra, la del pati amb la llana a punt per a aplicar-hi els colors dels tints; i especialment servàvem la de l'extraordinària panoràmica de la plana penedesenca que es divisa des del pis de dalt, des del seu estudi.

Ara mateix, entrats al segle XXI, Maria Assumpció Raventós és, indubtablement, la més important de les creadores penedesenques que es manté activa en la tasca creativa. Nascuda a Sant Sadurní d'Anoia el 1930, el 1949 inicia la seva orientació cap a l'àmbit artístic en començar els estudis amb Lluís Muntaner, el qual havia estat director de l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi, de Barcelona. Del 1952 al 1957 realitza estudis a la Sant Jordi i del 1956 fins al 1958 també a l'Escola d'Arts i Oficis Artístics de Barcelona, i és en aquest moment que la borsa de viatge de la Fundació Amigó Cuyàs li permet recórrer Àvila, Segòvia, Càceres i Badajoz. Parlem d'una primera etapa de formació en la qual el 1959 serà un any clau, quan passa tres mesos a París estudiant tècniques de gravat al taller del mestre Jonny Friedl Ender. Viatges per països europeus, alguns murals i una presència activa com a creadora femenina porten Maria Assumpció Raventós al 1968, l'any que passa a ocupar-se de l'ensenyament de tècniques de dibuix i color a la IADE (Institució de las Artes Decorativas), activitat que manté fins al 1972.

A peu de porta, observem els pins escadussers i arrengrerats, situats a la banda del davant, al camp on ara les normes de planejament urbanístic faran possible un vell projecte familiar del

qual la Maria Assumpció ha de ser la més il·lusionada espectadora. A l'interior de la masia, el seductor desordre creatiu sembla mantenir-se inalterable, i ens rep una tela de mitjà format situada encara en el cavallet i qui sap si fresca de pintura, a l'espera del toc definitiu, de la màgica decisió de l'artista sobre la certitud de l'obra closa.

Cap a dins, les parets són plenes de gravats *“Aquí hi tinc una mostra interessant del gravat català contemporani, havíem organitzat una mena d'antològica i el resultat ha quedat aquí... Però avui dia el gravat no interessa, la gent ha passat a la pintura, només volen pintura”*.

Situada ja en plena maduresa creativa, els anys setanta van ser per a Maria Assumpció Raventós un temps especialment dedicat a l'estudi del gravat i la litografia, tècniques que va perfeccionar a Washington, als Estats Units, i de les quals temps després organitzarà un taller d'ensenyament a Barcelona, el taller que ha regentat durant tants anys i del qual han sortit excel·lents mostres del millor gravat contemporani. Els temps, però, sempre estan canviant, malgrat que aquest sigui un camí expressiu que Maria Assumpció Raventós no ha abandonat mai.

Al fons, la sala que ens porta al pati acull un parell de magnífics tapissos d'aquella etapa creativa tan esplèndida dels anys vuitanta, una etapa que no torna i que ha passat dels suggeriments de matisos del tapís a la nua possessió d'espai de la tela. Comentem aquella etapa de la seva vitalitat creadora i la bona acollida que tenia a països com Alemanya: *“Ara aquesta temàtica dels tapissos només interessa a Amèrica del Sud”*. No cal dir que la revelació ens resulta sorprenent, i la Maria Assumpció ens comenta la riquesa de materials i textures amb les quals compten a l'altra banda del món per a la creació de tapissos. *“Volien saber com aconsegueixo la tonalitat i com treballa els volums, els va sorprendre molt la meua obra i m'han convidat a fer-hi exposicions i ensenyament sobre l'art del tapís. Ara per ara, he anat a Caracas diverses vegades a impartir cursos i mostrar la meua obra”*.

Les notes biogràfiques d'aquells anys vuitanta de Maria Assumpció Raventós són igualment esplèndides. Presidenta del grup AAFAD, el 1982 és membre fundadora de l'Associació Catalana d'Artistes Plàstics, el 1988 és elegida presidenta de l'Associació d'Activitats Artesanes i d'Investigació Plàstica del Foment de les Arts Decoratives (FAD) i al setembre del 1991 presideix el Congrés del Consell Mundial de les Artesanies celebrat al Col·legi d'Arquitectes de Barcelona. És el mateix any de la concessió de la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.

No és la intenció d'aquesta nota sintetitzar una obra creativa que compta amb una trajectòria de centenars d'exposicions dins i fora del nostre país, algunes en els darrers anys amb caire antològic i des de fa temps sovint com a reconeixement i homenatge, sortosament de forma especial al seu Penedès. Parlem de la seva participació en edicions, com a il·lustradora, i d'una labor creativa que ha estat estudiada en una bibliografia propera a la quarantena de volums i edicions, i que ha rebut reconeixements, premis i distincions d'especial significació.

Tota aquesta és una informació coneguda, a l'abast, però nosaltres retrobem la persona. La que ens continua resultant més propera és aquesta Maria Assumpció Raventós que ha tornat ara a agafar els pinzells i l'espàtula, amb anys al damunt però amb una passió creativa que la porta a continuar engrescant-se davant la possibilitat d'expressar-se en dimensió plàstica. A l'hivern del 2005

va exposar per darrera vegada a Vilafranca, a la sala dels Trinitaris, tot i que recorda també amb especial estimació l'exposició a la Rambla d'uns anys abans i la de la capella de Sant Pelegrí als anys vuitanta. Mentre, ens ensenya obra de petit format, sovint natures, figura femenina o simplement abstraccions en minúscula, i espargeix les teles pels graons de l'escala, mentre la llum del sol entra decidida, esbiaixada i una parella de gats mandregen a fora. Al pati parlem de la política cultural dels ajuntaments, de la voluntat cultural dels organismes públics i també de les línies d'actuació de les institucions privades amb obertura sensible a la cultura.

De projectes i oferiments, no en falten, i el pas dels anys sembla no voler deixar petjada ni en la casa ni en la seva propietària. La nostra Maria Assumpció Raventós, engrescada, vitalista, dotada d'una incansable voluntat creadora, impossible de tòrcer en el desencís d'un Penedès que sovint no sap valorar amb prou certesa el pes específic de tants anys d'obra creativa, de tants anys de constància i recerca de nous camins per a expressar allò que es mou al seu entorn en aquest idíl·lic espai de Lavern: la vida.

Maria Assumpció Raventós a la seva casa de Lavern.